

AMAÇ :

İşbu şartnamenin amacı; T.C TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Dairesi Başkanlığı'na ait çalışma alanları içerisinde, Yüklenici firmaya ihale ettiği işlerle ilgili yapılan çalışmalarda, faaliyetlerin yasal kurallar çerçevesinde yerine getirilmesi ve iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun şekilde çalışılmasını sağlamaktır.

KAPSAM :

Bu şartname'nin ana yüklenici sıfatıyla yapacağı ve yaptıracığı her türlü işlerin yapımında ve alt yüklenicinin uyması gerekli iş güvenliği kuralları ile alması gerekli iş güvenliği önlemlerini kapsamaktadır.

Bu şartnamede geçecek İŞVEREN deyiminden , Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Su ve Kanal İşletme Dairesi Başkanlığı, YÜKLENİCİ deyiminden iseanlaşılacaktır.

GENEL KURALLAR**1. SORUMLULUK**

- Yüklenici, İşverene ait işyerlerinde çalıştığı müddetçe yasal her türlü önlemi almak zorundadır. Yüklenici ya da çalışanlarının gerekli tedbirleri almamasından dolayı herhangi bir zarar söz konusu olduğunda işbu zararların tümü yüklenici tarafından karşılanacaktır. Bu şartnameyi imzalamakla Yüklenici, herhangi bir ihmali ya da kusurundan dolayı İşvereni herhangi bir zarara uğramasına sebebiyet vermesi halinde bu zararın tümünü faizi ile birlikte ve herhangi bir itiraz ya da def'i ileri sürmeksizin ödemeyi peşinen kabul eder.
- Yüklenici, İşverenin vermiş olduğu işi, yürürlükteki "4857 sayılı İş Kanunu", "6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" ve "5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu" ile bu kanunlara dayanarak çıkartılan tüm yönetmelik ve tebliğ hükümlerine uygun olarak yapacaktır.
- Yüklenici, yapmayı taahhüt ettiği işler için kendi çalıştırdığı çalışanlarına karşı doğrudan doğruya işveren durumundadır. Bu nedenle, işyerinde kendine ayrılan yerde ve işlerde iş kazası ve meslek hastalıkları olmaması için iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında yer alan tüm önlemleri ve bu şartnamede belirtilmiş olan tüm önlemleri hiçbir uyarı veya yazısmaya meydan vermeden almak ve işyerinde uygulanmakta olan kurallara uymak, her türlü araç ve gereci sağlamak, işyerinde bulundurmak, çalışanlarına kullandırmak ve bu konularda çalışanlarına sürekli eğitim vermek zorundadır. Yüklenici, çalışanlarını iş kazaları ve meslek hastalıklarından korumak için yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olacak şekilde her türlü tedbiri alacak, çalışanların tüm eğitimlerini alacaktır. İş sahası veya çevresindeki bölgede meydana gelecek kazalardan gerek ihmali, gerekse dikkatsizlikten veya ehliyetsiz çalışan çalıştırmaktan doğacak her türlü cezai ve hukuki sorumluluk Yükleniciye ait olacaktır. Kazaya uğrayıp yaralanan çalışanın yapılacak tedavisine ait harcamalar, kaza sonucu sakat kalan çalışanın kendisine veya ölen çalışanın hak sahiplerine verilecek tazminatlar ile yangın ve iş kazalarından dolayı üçüncü şahıslara ödenecek tazminatlar da yükleniciye ait olacaktır. Sosyal Güvenlik Kurumunca tarafımıza gelecek her türlü ceza, ödeme vb. yükleniciye rücu edilecek yüklenici de bunu karşılayacaktır. Yüklenicinin çalışmaları sırasında meydana gelecek iş kazası veya malzeme hasarlarının zarar ve ziyanlarından, yüklenici sorumlu olacak ve tümünü yüklenici tazmin edecektir. İşveren, üçüncü şahıs veya vekiliyle muhatap olmayacaktır.

2. YÜKÜMLÜLÜKLER

- Yüklenici İşverenin ihalesini kazandıktan sonra işbu şartnameyi imzalamak ve şartnameye uymakla yükümlüdür.
- Yüklenici, İşverenin çalışma alanında uyguladığı tüm iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili prosedürler, talimatlar gibi iş güvenliği ile ilgili tüm dokümanlarda belirtilen kurallara uyacağını ve uygulayacağını peşinen kabul eder. Çalışanlarının sağlığını ve güvenliğini sağlamak için yürürlükteki kanun, yönetmelik ve tebliğleri yerine getirmek ve işe uygun araçları noksatsız bulundurmak, gerekli olanı yapmakla yükümlüdür.
- Yüklenici ve varsa alt yüklenici, İşverene ait işyerlerinde çalıştığı müddetçe çalışanlarının yasal gerekliliklere ve işveren tarafından verilen talimatlara uygun olarak çalışmasını sağlamak üzere 6331 Sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu madde 6. Maddesi ve ilgili yönetmeliklerde tehlike sınıfına göre belirtilen sürelerde, İş Güvenliği Uzmanı, İş Yeri Hekimi, çok tehlikeli sınıfta ise Diğer Sağlık Personeli görevlendirmekle yükümlüdür. Bildirim yükümlülüğü süresi işbaşlangıcından itibaren 7 gündür.
- Yüklenici, çalışanlarını ve varsa alt yüklenicilerini bu şartnamenin gereklerine uymaları konusunda bilgilendirmekle yükümlüdür. Yüklenici ve alt yükleniciler işe başlamadan önce çalışanlarına, Çalışanların Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında iş güvenliği ile ilgili eğitim almalarını sağlayacaktır. Çalışanlar, yapacakları işlerin tehlike ve riskleri, acil durumlar karşısında yapılacaklar konusunda eğitilmeden işbaşı yaptırılamaz. Yüklenici ve alt yükleniciler, çalışanlarına yapmakta oldukları işlerinde uymaları gerekli sağlık ve güvenlik tedbirlerini öğretmek ve iş değiştirecek çalışanlarına gerekli tüm bilgileri vermek zorundadır.
- Yüklenici, yaptığı işlerle ilgili "Risk Değerlendirme Raporu" hazırlamak ve raporda belirlenen uygunsuzlukları gidermekle mükelleftir. Hazırlanan risk değerlendirme raporunun bir nüshası İşverene bildirilecektir. Hazırlanan risk değerlendirme raporunda belirtilen tehlike ve riskler ortadan kaldırılmalı, mümkün değilse çalışanlar tehlike ve riskler konusunda eğitilmeli, kişisel koruyucu donanım kullanılmalı ve uyarı işaretleri ile çalışanlar uyarılmalıdır.
- Çalışan sayısının 50 kişi ve üstünde olması 6 aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde Yüklenici firma ayrıca İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmeliği kapsamında İş Güvenliği Kurulu kurmak zorundadır. İdarenin talep etmesi durumunda yüklenici tarafından görevlendirilen İşyeri Hekimi ve / veya İş Güvenliği Uzmanı iş sağlığı ve / veya Çalışan Temsilcisi Teski Genel Müdürlüğü İş Sağlığı ve Güvenliği kurul toplantılarına katılmalarını sağlayacaktır. Ayrıca Alt yüklenicinin oluşturduğu İş Sağlığı ve Güvenliği kurulunda gündem maddeleri ve alınan kararlar Teski Genel Müdürlüğü İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğüne tebliğ edilecektir.
- Yüklenici, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacak, yapacağı işle ilgili 'mesleki eğitimi' olmayan personel çalıştırmayacağını taahhüt etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüklerine aykırı davranışları sebebiyle İşvereni, alt yükleniciyi ya da 3. kişileri herhangi bir zarara uğratmaları halinde tüm zararları eksiksiz olarak, ticari faizi ile birlikte ve hiçbir itiraz ya da def'i ileri sürmeksizin peşinen ödemeyi kabul eder. Yüklenici çalışanlarının "Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" kapsamında eğitim almalarını sağlamak ve bu eğitimleri belgelemek, belgeleri de İşverene sunmak zorundadır.
- Yüklenici kullanacağı karayolu araçlarına düşme ya da devrilme gibi iş kazası tehlikesi oluşturacak istif ve nakil şekillerinden kaçınacaktır. Araçların azami yükleme kapasiteleri üzerindeki yükü araca yüklenmelidir.

- Seyrüsefer esnasında trafik kurallarına uyacaktır. Uymaması halinde Emniyet Mensupları tarafından (Trafik Polisi - Jandarma) uygulanacak cezai müeyyideden İşveren sorumlu olmayacaktır.
- Yüklenicinin yaptığı işlerin yasal mevzuata uygun olmaması durumunda İşveren herhangi bir uyarıya gerek duymaksızın ihlal ortadan kalkıncaya kadar yüklenici firmanın faaliyetini durdurabileceği gibi İşveren vekili / Kontrol Mühendisince sözlü veya yazılı olmak üzere uyarıda bulunulabilir. İşverenin uyarıda bulunması ya da faaliyeti durdurması sözleşmeden doğan diğer hak ve yetkilerini kullanmaktan vazgeçtiği ya da ertelediği anlamına gelmemektedir. Bu tür bir mevzuata aykırılık halinde, durdurulan süre için her hangi bir gün uzatımı talep edilemeyeceği gibi İşveren tarafından belirlenecek miktarda ceza kesintisi de Yüklenici 'den tahsil edilecek veya Yüklenicinin hak dışından düşülecektir.
- İşveren uygunsuz çalışan yüklenici firmanın sözleşmesini tek taraflı feshedebilir. Böyle bir durumda o zamana kadar yapılan işlerle ilgili hak ediş ödemesinin yükleniciye yapılıp yapılmayacağı İşveren tarafından değerlendirilecektir. Değerlendirme sonucunda kesinti yaparak ödeyebileceği gibi hiç ödeme yapmaması da mümkündür. Böyle bir durumda yüklenici firma her hangi bir hak ya da alacak talebinde bulunamaz.
- Yüklenicinin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine göre, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi amacıyla, ilgili mevzuata tamamen uymaları ve uygun olan İş Sağlığı ve Güvenliği önlemlerini almaları gerekmektedir.
- Yüklenici, İşveren - İşveren Vekili ve Kontrol Mühendislerinin vereceği talimatlara eksiksiz uymakla yükümlüdür.
- Yüklenicinin teknik ve yönetici personeli ile çalışan arasında her ne şekilde olursa olsun iş başında bulunmasına engel durumları tespit edilenler TESKİ Genel Müdürlüğü görevlisi tarafından yapılacak tebligat üzerine yüklenici tarafından derhal işbaşından uzaklaştırılır.
- Yüklenici, tüm çalışanlarına Kişisel Koruyucu ve Donanımlarının İşyerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik kapsamında kişisel koruyucu donanım (Emniyet ayakkabısı, iş elbisesi, eldiven, gözlük, emniyet kemeri, baret v.b.) temin etmek ve kullanımlarını takip etmekle yükümlüdür.
- Yüklenici, çalışma alanında kesinlikle 18 (on sekiz) yaşından küçük ve sigortasız işçi çalıştırmayacaktır.
- Yüklenici firmaların sözleşme kapsamındaki işlerin yürütümünde, altişveren kullanabilmeleri için İhaleyi gerçekleştiren ilgili daire başkanlığının yazılı iznini alması zorunludur. Aksi halde yüklenici tarafından ilgili daire başkanlığının izni olmadan çalıştırılan altişverenler TESKİ Genel Müdürlüğü Yönetimi tarafından çalışma alanına Kabul edilmeyecektir. İzinsiz çalıştırılan alt işverenin çalışma alanı ile sorumluluğu kapsamında meydana gelen, maddi - manevi tazminat sorumluluğu doğuran her türlü olaydan kaynaklanan ve ödeme yapılmak zorunda kalınan durumlarda durumlarda TESKİ Genel Müdürlüğünün yükleniciye rücu hakkı vardır. Altışveren ile çalışması halinde bu talimatla edinilen tüm yükümlülükler, alt işverenler içinde geçerlidir.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde-17'ye göre; Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz. Yüklenici tarafından hiç bir surette ödünç veya geçici işçi çalıştırılmaz. Yükleniciler işyerinde hiçbir şekilde sigortasız işçi çalıştıramaz. İşverene ait

işyerinde çalıştırılan yüklenici firma çalışanlarının kimlik bilgileri İşverene bildirilmelidir. Yüklenici, alt yüklenici ile çalışması halinde bu şartnamedeki tüm yükümlülükler alt yüklenici için de geçerli olacaktır. Alt yüklenicinin işbu yükümlülükler aykırı davranması halinde işveren aykırılığın giderilmesini ya da doğan zararın tazminini yükleniciden ister. Böyle bir talep halinde yüklenici, hiçbir itiraz ya da def'i ileri sürmeksizin aykırılığın giderilmesinden ve/veya zararın tazmininden bizzat sorumludur.

- Yüklenici iş alanında çalıştığı müddetçe yasal her türlü önlemi almak ve asgari özeni göstermek zorundadır. Kendi iş alanı ile ilgili olarak yapılacak her türlü İş Sağlığı ve Güvenliği, İş Hukuku, Sosyal Sigortalar ve Maliye Mevzuatlarına ilişkin her türlü resmi teftişte, teftiş makamı ve yetkilileri ile direkt olarak muhatap olacaktır. Resmi makamların istediği tüm belge ve bilgileri bizzat sağlamakla yükümlüdür.
- Yüklenici iş başlangıcında ilgili daire başkanlığına iletilen personel listesinde değişiklik olması durumunda yeni başlayacak olan personelin hazırlanması gereken tüm belgelerin aynı şekilde ilgili daire başkanlığına iletecektir.

3. ÇALIŞMA ALANI

- Yüklenici, sadece İşverenin belirlediği çalışma alanlarında bulunabilir. Yüklenici, işe başlamadan önce, çalışma alanında tehlike (örneğin; tehlikeli malzemeler, düşme tehlikesi, araç trafiği vs.) olup olmadığı veya çalışırken tehlike oluşup oluşmayacağı kontrol edecektir.
- Yapılacak iş dolayısıyla, çalışanlar açısından hayati tehlike oluşturma durumu varsa alınacak önlemler konusunda yüklenici ve alt yükleniciler; İşveren ve sorumlu mühendisleri ile alınacak önlemler konusunu görüşecek ve alınacak kararları uygulayacaktır.
- Yüklenici firma Sağlık ve Güvenlik işaretleri yönetmeliği gereğince çalışma yaptığı alanda gerekli uyarı tabelalarını hazır bulundurmak, ilgili yerlere koymak ve gerekiyorsa diğer şahısların zarar görmemesi için alanı şerit ile çevirmek zorundadır.
- Yüklenici, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından çalışma alanında güvenliğin sağlanması yönünde gerekli yazışmaları yapar veya yaptırılmasını sağlar.

4. İŞVERENE / İDAREYE TESLİM EDİLECEK EVRAKLAR

- Yüklenici 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, ilgili yönetmelik ve tebliğleri çerçevesinde aşağıda belirtilen evrak / belgeleri İşverene teslim etmeden çalışmaya başlayamaz. Yüklenici, yürürlükteki mevzuata uygun olarak iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almakla, işin başlangıcından işin kesin kabulü yapıluncaya kadar işlerin yürütülmesine, tamamlanmasına ve işlerde olabilecek kusurların düzeltilmesine ilişkin olarak bütün mevzuata uymakla yükümlüdür.
- Çalışma süresince yüklenici firmanın tüm personeli firma isminin ve personel ismin yazılı olduğu kimlik kartlarının üzerinde bulundurarak görünecek şekilde takmakla yükümlüdür.
- Yüklenici 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde-15'e göre; Tehlikeli ve Çok Tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz. Vardiyada çalışacak olanların sağlık durumlarının gece çalışmasına uygun olduğu alınacak sağlık raporu ile belgelenmelidir.

- Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya hizmet alınan ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan işyeri hekiminden alınır. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir. Ayrıca en geç yılda bir kere bu rapor yenilenmelidir.
- Yüklenici kendisinin ve alt yüklenicinin ya da çalışanlarının üretimini/bakımını/işlemini yaptığı bina, çevre düzenleme - bakım, makina, araç gereçlerin kullanımı hakkında tecrübeli ve eğitilmiş olduğunu işbu şartnameyi kabul etmekle taahhüt etmektedir. İşin yapılması ya da hizmetin verilmesi esnasında iş kıyafeti giyilmesi gerekmektedir. Kendilerinin ve alt yüklenicilerinin çalışanlarının yırtık, hasarlı elbise giymemesine dikkat etmeli, çalışanların çalışma esnasında bilezik, kolye, yüzük gibi takıları üzerinde bulundurmamasına özen göstermeli, uzun saçlı çalışanlarının saçları bağlı şekilde çalışmasını sağlamalıdır. Baret, iş elbisesi, iş ayakkabısı, eldiven ve yapılan iş gereği kullanılması gereken tüm diğer kişisel koruyucu donanımlar (KKD) olmadan çalışma yapılması yasaktır. Yüklenici, çocuk işçi ve sağlık durumu, yapılan işe elverişli olmayan personel çalıştırmayacaktır.
- Yabancı uyruklu personel çalıştıracak olan yüklenici firmalar, çalışanın e-devlet üzerinden yaptıkları başvuru belgesi, geçici koruma kimlik belgesi, yabancı kimlik numarası ve ön izin belgesinin (ÇSGB onaylı) çalışma vizesi ve ikametgah izni özlük dosyasında bulunması gereklidir. Çalışma izni bitiminde ilgili evrakların yenilenmesi hakkındaki işlemler yüklenici firma sorumluluğundadır.

Yükleniciden İstenilen Evraklar;

- SGK işe giriş bildirgesi,
- İşyeri hekimi tarafından verilen işe giriş ve sağlık raporu
- Mesleki yeterlilik sertifikaları
- Operatör belgeleri (vinç, iş makinası, operatör belgesi, kaynakçı belgesi, elektrikçi belgesi vb.)
- Çalışanların Bağışıklama (tetanoz, hepatit B vb.) aşı kartı fotokopisi
- Çalışanların İş sağlığı ve Güvenliği eğitimi aldıklarına dair belge (katılım belgesi, imza listesi fotokopisi)
- Kişisel Koruyucu zimmet belgesi tutanağı
- Aylık SGK Bildirimi
- Risk Değerlendirme Raporu
- Çalışma alanının Acil Durum –Tahliye Planı
- İş Güvenliği Uzmanı, İşyeri Hekimi Bakanlık bildirimi, çok tehlikeli sınıfta ise Diğer Sağlık Personeli (İSG-KÂTİP onaylı ve imzalı olarak her ay sonu teslim edilmesi)
- Personelin kişisel koruyucu donanımı sahada kullanılması ile ilgili yapılan kontrollerin haftalık ya da aylık bildirimi
- Aylık Saha denetim raporu (resimli)
- Yükleniciye ait çalışma alanında kullanılan kaldırma – iletme araçları, iş makinelerinin yetkili personel onaylı periyodik kontrolleri
- İSG Kurulu kurulması durumunda aylık kurul toplantısı kararları
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitim belgeleri
- Yükleniciye ait veya kiraladığı kullanılacak makina, ekipman ve araçlara ilişkin sigorta police fotokopisi
- Çalışan personel isg talimatları taahhütnamesi (ıslak imzalı)
- Yüklenici isg ve acil durum, yangın, ilkyardım sorumlu listesi ve sertifikaları
- Yüklenici iş planı ve iş bitimi süresince yıllık İSG planı
- Çalışma alanı özelliğine göre ilave eğitim sertifikaları (yüksekte çalışma, kapalı alan ve kazı işleri)

5. İŞ MAKİNALARI YETKİ BELGELERİ

- Yüklenici, kamyonlarda C veya E sınıfı, traktörlerde F sınıfı ehliyetli şoförleri, iş makinelerinde ise 21.06.1992 tarihli Resmi Gazete 'de yayınlanan tebliğ gereği, iş makineleri operatörlük yetki belgesi ve G sınıfı ehliyeti bulunanları çalıştırmak zorundadır. Ayrıca, elektrik teknisyeni sertifikalarını işverene ibraz edecektir. Yüklenicinin hafriyat işlerinde çalıştıracağı vasıtaların trafik ve kasko sigortaları kendisine aittir. Sigortalanmaması veya geç sigortalanması halinde olabilecek her türlü hasar, kaza ve sorumluluk yükleniciye ait olacaktır.

6. YÜKLENİCİ FİRMALARIN ARAÇ, GEREÇ, ALET ve EKİPMANLARI

- Yüklenici tarafından kullanılan veya getirilen alet, makina, cihaz vs. İş Güvenliği Yönetmeliklerine uygun olmalıdır. Mesai bitiminde bunların kilit altına alması gerekmektedir. Kaybolan araç, gereç, alet ve ekipmandan İşveren sorumlu değildir. Basınçlı gaz tüpleri ve özellik arz eden diğer ekipmanlar güvenli şekilde depolanmalıdır.

7. ISIL İŞLER-İŞLEMLER

- Isıl iş veya işlemler (kaynak, kesme, lehim, taşlama, ısıtma vb.) yapılacak işe Yüklenici yangın güvenliği açısından yangın söndürme tüpü veya tüplerinin devamlı olarak çalışma alanında ve kolay ulaşılabilir yerlerde bulundurmalıdır. Bu kurallara dikkat edilmemesi halinde oluşabilecek zararlardan yüklenici firma kendisi sorumludur. Bu işlerde çalışacak işçilerin iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve kkd kullanılması gereklidir.

8. İŞVERENİN İŞ GÜVENLİĞİ DENETİMİ

- İşveren Yükleniciyi işyerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında denetleyebilecek ve bu konularda talimatlar verebilecektir. Yüklenici, İşverence verilecek gerek yazılı gerekse sözlü talimatları 5 iş günü içerisinde itiraz etmeden yerine getirecektir.

9. YÜKLENİCİNİN İŞ GÜVENLİĞİ KONTROLLERİ

- Yüklenici, kendilerine ayrılan yerlerde düzenli olarak iş güvenliği denetimlerini ve kontrollerini yapmak veya belirlediği isg sorumlusuna yaptırmak zorundadır. Bu denetimler, kendi sorumluluk alanındaki kontrollerde gözlemlenen emniyetsiz durum ve davranışları gidermek üzere yapılır. Yapılan denetim tutanakları idareye yazılı olarak bildirilir.

10. RISK DEĞERLENDİRMESİ

- Yüklenici yürütmekte olduğu işte, tehlikelerin belirlenmesi, risklerin değerlendirilmesi, kontrol ve önlemlerin alınması için 'Risk Değerlendirmesini yapmak ve yaptırmakla yükümlüdür. Hazırlanan risk analizlerinde yapılan iş ve şehir ile etkileşim, makina ekipman değerlendirilmesi, çalışanın işe uygunluğunun değerlendirilmesi, ortam faktör, gece ve gündüz çalışmaları dikkate alınacaktır. Risk değerlendirmeleri ve yapılan iyileşmeler iş başı yapıldıktan en geç 1 ay içinde Teski Genel Müdürlüğü İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğüne teslim edilecektir.
- Yüklenici Firma, Yapım İhale İşlerinde Risk Değerlendirme Raporlarını işe başlamadan önce Teski Genel Müdürlüğü ilgili Daire Başkanlığına teslim etmekle yükümlüdür.
- Risk Analizi raporunda belirlenen riskler konusunda çalışanlar eğitilmeli ve kişisel koruyucular kullandırarak ve uyarı işaretleri ile çalışanlar uyarılmak zorundadır.

11. İŞ KAZALARI

- Yüklenici iş kazası durumunda Sosyal Güvenlik Kurumuna, kaza anından itibaren en geç 3 (üç) işgünü içinde bildirimde bulunacaktır. Tutulan tutanak ve raporların bir kopyası ilgili Daire Başkanlığına bildirilecektir. ÇSGB İş Müfettişleri tarafından soruşturmanın yapılacağı düşünülmektedir; gerekli belgeler hazır bulundurulacaktır.

12. YASAKLAR

- Yüklenici ve alt yükleniciler 18 yaşından küçük işçi çalıştıramaz. Çalışma alanı içinde çalışanlar alkol ve uyuşturucu kullanamazlar. Bu tür maddelerin bulundurulması ve kullanılması kesinlikle yasaktır.

13. KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

- İşyeri sınırları içerisinde tüm çalışanlar, görevi, unvanı ve yaptığı iş ne olursa olsun yaptıkları çalışmanın gerektirdiği kişisel koruyucu donanımları (KKD) giymek zorundadır. Yüklenici, ihale şartnamesinde yazılan iş tanımlarına göre, bu teknik şartname son sayfasında belirtilen iş elbiseleri ve kişisel koruyucu ekipmanları belirtilen sayılarda temin etmek zorundadır. Yüklenici çalıştırdığı personele kendisine zimmet edilen iş elbiseleri ve kişisel koruyucu donanım ekipmanını kullanırmak yükümlülüğündedir. Yüklenici tarafından çalıştırılan personel kendisine teslim edilen gerekli iş elbiseleri ve kişisel koruyucu ekipmanı kullanmadığının tespit edilmesi durumunda gerekli cezai işleme tabi tutulacaktır.
- Gerekli yerlerde iş güvenliği uyarı levhaları asacak, bunların kullanımı hakkında çalışanlarını bilgilendirecek ve sürekli eğitecektir.

14. ÇALIŞANLARIN EĞİTİMİ:

- Yüklenici tarafından Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hakkındaki eğitimlerinin usul ve esasları hakkındaki yönetmelik kapsamında tehlike sınıfına göre belirtilen sürelerde iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmelidir.
- Çalışanların, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olması gereken bilgi, beceri, davranış ve tutumlarının ayrı ayrı ve ölçülebilir bir biçimde ortaya konması esastır.
- İşverenin kendi belirleyeceği bir yöntem ile bireysel seviye tespiti yapılarak çalışanların eğitim öncesi seviyesi ve aşağıda tabloda yer alan konular dışında almaları gereken eğitimler belirlenir.
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri; çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliğine yönelik davranış değişikliği sağlamayı ve eğitimlerde aktarılan bilgilerin öneminin çalışanlarca kavranmasını amaçlar.
- Çalışanların Şube Müdürlükleri tarafından iş tanımları ve görevleri belirlendikten sonra yapacakları işlerde karşılaşacakları tehlikeler ve bu tehlikelere karşı alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile KKD kullanımları hakkında ilave eğitimler verilecek bu eğitimler verilmeden çalışmaya başlatılmayacaktır. (Kapalı alan çalışmalarında iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, kaynak işlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, yüksekte çalışmalarda iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, kazı işlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimi v.b)
- Eğitimler çalışanlara bireysel ya da gruplar halinde uygulanabilir.

EĞİTİM KONULARI TABLOSU

EĞİTİM KONULARI
1. Genel konular a) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler, b) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları, c) İşyeri temizliği ve düzeni, ç) İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar
2. Sağlık konuları a) Meslek hastalıklarının sebepleri, b) Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması, c) Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri, ç) İlk yardım
3. Teknik konular a) Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri, b) Elle kaldırma ve taşıma, c) Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma, ç) İş ekipmanlarının güvenli kullanımı, d) Ekranlı araçlarla çalışma, e) Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri, f) İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması, g) Güvenlik ve sağlık işaretleri, ğ) Kişisel koruyucu donanım kullanımı, h) İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü, ı) Tahliye ve kurtarma

15. ACİL DURUM VE İLK YARDIM, ÇALIŞAN TEMSİLCİSİ

- Yüklenici, işyerinde herhangi bir kaza, yangın, su baskını, patlama, çökme, terörist saldırısı veya benzer istenmeyen ve acil durum oluşturan bir olay meydana geldiğinde; insan, malzeme, araç, gereç ve ekipmanın fazla hasara veya zarara uğramadan kurtarılması için hazırladıkları Acil Durum Planına uymakla ve aşağıdaki tabloda belirtilen sayılardan oluşan kendi ekibindeki personeli bilgilendirmekle sorumludur. İş kazası veya ani hastalık halinde yapılacak ilk yardım müdahalesi için ilk yardım eğitimi almak veya ilk yardım eğitimi vermek zorundadır.
- Yüklenici çalıştırdığı personelin sayısı oranında aşağıda belirtilen tablodaki sayılar kadar çalışan temsilcisi görevlendirir.
- Yüklenici yılda bir kez acil durum tatbikatı ilgili kişilere veya kurumlara yaptırmalı ve tatbikata tüm çalışanların katılımını sağlamalıdır.

ACİL DURUM KONULARINA GÖRE EKİPTE YER ALMASI GEREKEN KİŞİ SAYILARI

İşyeri Tehlike Sınıfı	Acil Durum Konusu	Görevli Sayısı Oranı	
		Kişiyne kadar	En az kaç görevli
Çok tehlikeli	Arama	30	1
	Kurtarma	30	1
	Tahliye	30	1
	Yangınla mücadele	30	1
	İlk Yardım	10	1
	Aşan sayılarda katları uygulanarak personel ilave edilecektir.		
Tehlikeli	Arama	40	1
	Kurtarma	40	1
	Tahliye	40	1
	Yangınla mücadele	40	1
	İlk Yardım	10	1
	Aşan sayılarda katları uygulanarak personel ilave edilecektir.		
Az tehlikeli	Arama	50	1
	Kurtarma	50	1
	Tahliye	50	1
	Yangınla mücadele	50	1
	İlk Yardım	20	1
	Aşan sayılarda katları uygulanarak personel ilave edilecektir.		
Çalışan Temsilcisi	2 - 50 kişi arası	1 kişi	
	51 - 100 kişi arası	2 kişi	
	101 - 500 kişi arası	3 kişi	

16. TEKNİK KURALLAR

Yüksekte Çalışma

- 1.5 metre ve üzerlerinde yapılacak çalışmalar yüksekte çalışma sayılmaktadır. Yüksekte yapılan çalışmalarda, paraşüt tipi emniyet kemeri kullanımı zorunludur. Yüksekte çalışanın konumu sabitse, en yakın sağlam bir yere paraşüt tipi emniyet kemerini bağlamalıdır. Eğer çalışan, boru köprüsü veya bina çatısı gibi yüksek bir yerde dolaşmak/gezinmek zorundaysa, dolaşma alanı boyunca gergi halatı gerilir ve kişi kendini emniyet kemeri ile bu halata bağlamak suretiyle çalışmasını yapar. 1,5 metre ve daha yüksekte yapılacak işlerde paraşüt tipi emniyet kemeri takılmamış ve uygun yere bağlanmamış personel çalıştırılmaz. Bu işlerde kullanılacak olan iskele veya merdivenler İş Güvenliği Mevzuatına uygun olmalıdır. Yüksekte çalışılacak işlerde bağcıklı baret ve paraşüt tipi emniyet kemerleri mutlaka kullanılmalıdır. Hareketli merdivenlerin veya iskelelerin üzerinde insan varken bunları hareket ettirmek kesinlikle yasaktır. İskele veya merdiven üzerinde çalışırken aşağıya herhangi bir şey düşüp çalışanlara zarar vermemesi için gerekli önlemler alınmalıdır. Sökülmüş olan iskeleler derhal çalışma alanlarından uzaklaştırılmalıdır.
- Yüksekte çalıştırılacak olan çalışanın, yükseklik korkusunun olmaması gerekmektedir. Yükseklik korkusu (fobisi) olan bir çalışan bu işte çalıştırılmaz. Yüklenici, bina içerisinde çalışanların düşme tehlikesi olan her türlü boşluk ve açıklığı, metal korkuluklarla çevirmek zorundadır.
- Düşmelerin önlenmesi için her türlü çalışma zemini temiz ve engelsiz olarak bulundurulacaktır.
- Çalışma zeminlerinde geçişi engelleyen malzeme ve malzeme artığı bulundurulmayacaktır. Yağlı maddelerin zemin üzerine dökülerek zemini kaygan hale getirmesine izin verilmeyecektir.
- Aşağısında 1,5 metre ve daha fazla bir boşluk bulunan veya yüksekte bulunan çalışma yerlerinde çalışanları düşmeden korumak için korkuluk, çalışma platformundaki malzemelerin düşmemesi için etek tahtaları yapılacak, bunların sağlanamadığı hallerde, işçilere paraşüt tipi emniyet kemeri taktırılacak, kemerlerinin kancalarını tercihen bel hizasından yukarısında sağlam bir yere takacaklardır.
- Emniyet kemeri ve diğer önlemlerin alınamadığı ve çalışanların diz çökerek veya çömelerek çalışma zorunda oldukları çatı kenarlarına ara korkuluklar yapılacaktır.
- Düşme veya kayma tehlikesi bulunan yerlerde çalışanlarla, kiremit döşeyicilerine, oluk ve her türlü dış boya işleri yapanlara, gırgır vinci çalıştıranlara ve kuyu, kanalizasyon, galeri ve benzeri derinliklerde çalışanlara düşme tutucu aparatları bulunan halata bağlı paraşüt tipi emniyet kemeri taktırılarak çalıştırılacaktır.
- Çalışanların emniyet kemerinin kancalarını takacakları yerler, çalışılan yere uygun bir şekilde bağlanacaktır. Çatının veya binanın yatay girişlerinde yapılan çalışmalarda, belli sağlam dikmeler arasına yatay can halatları gerilecektir. Çalışanlar emniyet kemerlerinin kancalarını bu halatlara geçirerek ve hat boyunca emniyetli olarak yürüyebileceklerdir.
- Emniyet kemerleri, can halatları, emniyet kilitleri ve halat kavrama aparatları her çalışmaya başlamadan önce iyice kontrol edilecek, en ufak bir arıza ve bozukluk halinde kullanılmayacak ve yenileri ile değiştirilecektir.

- Emniyet kemerleri, halatları, kancaları ve diğer aksesuarı yıllık periyotlarla bu konuda yetkin tekniker veya mühendis tarafından kontrol edilecek ve üzerinde kontrol tarihi ve kontrol edenin adı yazılacaktır.
- 40-50 km/saat' in üzerindeki rüzgâr hızlarında, zeminin kaygan ve buzlu olması halinde, yüksekte yapılan her türlü montaj, bakım ve onarım çalışmaları durdurulacaktır.
- Yüksek kotlarda bulunan çalışma yerlerinde, bir yerden bir yere giderken, emniyetli olmayan kestirme yollardan geçmek, halatlardan kaymak, kolonlara tırmanmak, şaka yapmak ve gayri ciddi çalışmak yasaktır.
- Yüksek kotlarda bulunan çalışma yerlerine emniyetli bir şekilde çıkış ve inişi sağlayacak yollar veya merdivenler olacaktır. Yüksek iskelelerde de uygun merdivenler bulunacaktır.

Elektrik İşleri

- Yeterli iş güvenliği önlemleri alınmadan, çalışma işlemleri işverenin yetkili ve ilgili mühendisi tarafından gözden geçirilmeden ve gerekli çalışma izni onaylanmadan Yüklenici, çalışanlarını voltajı ne olursa olsun yüklü elektrik hatları üzerinde ya da bunların yakınında çalıştırmayacaktır.
- Elektrikli el aletlerinin kabloları, esnek ve müşterek izoleli olacaktır. Kablolar ve bağlantı yerleri sık sık kontrol edilecek, izolasyon bozulmalarında gerekli tedbirler alınacaktır. Elektrikli el aletleri tercihen çift izolasyonlu tipte olacaktır.
- Çift izolasyonlu olmayan aletlerin topraklamaları, topraklı fiş ve prizlerle yapılacaktır. Seyyar lambalar sadece sürekli aydınlatmanın yeterli olmadığı yerlerde kullanılacaktır. Kablolar esnek ve müşterek izoleli, duy kısımları ise yalıtkan bir malzeme içinde olacak, ampul kırılmalarına karşı bir tel kafes ile korunacak ve bu kafeste bir asma çengeli de bulunacaktır. Kazan içerisinde, ıslak ve rutubetli yerlerde seyyar lambalar küçük gerilim ile (en çok 42 volt) kullanılacaktır.
- Elektrik enerjisi ile çalışan bütün makine ve tezgâhların madeni aksamaları kaçak akımlara karşı uygun koruma topraklanması ile topraklanacaktır. Kontrol, bakım ve onarım yapılacak makine ve elektrik devrelerinin akımı kesilecek ve akımı kesen şalter veya anahtarlarda kilitleme tertibatı bulunacak, bunlar açık (akım kesik) vaziyette kilitlenecek ve ayrıca uygun ikaz levhaları asılacaktır. Onarımı bitirilmeden devreye akım verilmeyecektir. Akım, onarım bitiminde sorumlu görevlinin izniyle verilecektir.
- Seyyar veya sabit elektrik iletkenleri ve kabloları, mekanik ve kimyasal etkilere karşı korunacaktır. Geçitlerde bunlar ya yukarıdan geçirilecek ya da zeminde ezilmemeleri için üzerlerine uygun koruyucular konulacaktır. Elektrik panoları kilit altında tutulacak ve bunların üzerlerinde anahtarlarının nerede ve kimde olduğunu gösteren bilgi levhaları asılacaktır. Elektrik panoları önlerindeki zemine ahşap veya lastik gibi yalıtkan malzemeden yapılmış yalıtkan paspaslar konulacaktır.

Ayrıca;

- El aletlerinin muhafazaları üzerinde takılı olacaktır.
- Her türlü ev aletlerinin açma kapama düğmeleri her zaman çalışır durumda olacaktır.
- Kapalı hacimlerde, Kıvılcım izoleli (Ex-proof), 6,12,24 V el aletleri kullanılacaktır.
- Topraklama kabloları farklı renkte, yeşil veya sarı yeşil olacaktır.
- Elektrikli el aletleri kablolarından asılarak yukarı çekilmeyecektir.
- Metal gövdeli halojen ampullü projektörler seyyar olarak kullanılmayacaktır.
- Elektrik kablolarının bağlantı uçları gevşemiş veya hasar görmüş ise bunlar onarılacak veya değiştirilecektir.
- Elektrikli el aletlerine ve kablolarına aşırı yük bindirilmeyecektir.
- Elektrikli el aletleri, yağmurda, ıslak, aşırı nemli ortamlarda kullanılmayacaktır.
- Elektrikli el aletleri ile çalışırken el, ayak ve elbiseler ıslak olmayacaktır.
- Elektrikli el aletleri ıslak bez ile soğutulmayacak, fişi elektrikten çekip soğutulmaya bırakılacaktır.
- Şantiye elektriği izin ve onaysız kullanılmayacaktır.

Toprak Altı Çalışmaları

- Toprak altında yapılacak herhangi bir çalışmadan önce (harfiyat, kazma, kanal açma vs.) İşveren den toprak altından geçen elektrik kabloları, su tesisatı, hava tesisatı, doğal gaz tesisatı vs.'lerin yerleri hakkında bilgi edinilmeli ve onların verdiği talimatlara kesinlikle uyulmalıdır. İnşaat alanları, çukurlar, kanallar vs., diğer çalışanların kazaya uğramayacağı şekilde dışarıdan izole edilmeli ve uyarı levhalarıyla donatılmalı, karanlıkta görünecek şekilde aydınlatılmalıdır. kazı işleri, tünel, kuyular, yeraltı işleri, kanalizasyon yapım işlerinde yapı işlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliği kapsamında tedbirler alınarak işler yapılmalıdır.

Doğal Gaz, Su, Basınçlı Hava ve Elektrik Tesisatları

- Doğal gaz, su, basınçlı hava ve elektrik tesisatlardan herhangi birisi üzerinde çalışma ancak İşveren onayında ve İşverenin ilgili personeli eşliğinde yapılabilir. Yüklenici firma tarafından yalnız yapılacak her müdahale yasaktır.

Tehlikeli Malzeme (Kimyasal) Kullanımı

- Tehlikeli malzemeler; asitler, mineral yağlar, boyalar, çözücü maddeler, sıvı klor, gaz klor incelticiler, kireç söktücüler, vb. yalnızca İşverenin verdiği izinle kullanılabilir. Ambalaj üzerinde en az şu bilgiler bulunmalıdır; Ürün İsmi, Tehlike İşareti, Maruz kalınabilecek Tehlikeler (R (Risk) – Cümleleri) ve Güvenlik önerileri (S (Safety)- Cümleleri) tehlikeli kimyasal maddeler ile çalışanlara bu kimyasalların tehlikeleri hakkında eğitim verilmeli ve kişisel koruyucu kıyafetlerinin giyilmesi sağlanmalıdır. Gaz klor ile yapılan çalışmalarda oksijen beslemeli maske ve gerekli kişisel koruyucu ekipmanlar kullanılmalıdır.
- Klor ile çalışacak personelin yanında mutlak suretle sölüsyonlu göz duşu bulunmalıdır.
- Kesinlikle hiç bir tehlikeli malzeme suya, toprağa veya kanalizasyona dökülemez. Kaza sonucu dökülen malzemeler için derhal gerekli önlemler alınarak ve yayılması engellenerek emici maddelerle toplanmalıdır.

Basınçlı Gaz Tüplerinin Taşınması ve Korunması

- Basınçlı tüplerin üzerinde; imalatçı firmayı ve tüpün içinde hani gaz olduğunu belirten bir etiket olacaktır. Bütün tüplerde düşmeye karşı önlem alınacaktır. Tüpler dik vaziyette ve vana uçları kapalı olarak depolanacaktır. Tüpler; güneşin, ısı kaynağı olan kıvılcımla çalışır durumda olan araç ve aletlerin uzağında, havalandırılmış ve kuru yerlerde depolanacaktır. Oksijen ve asetilen ayrı yerlerde depolanacaktır. Boş tüpler dolu tüplerden ayrılacak ve boş tüplerin üzerine BOŞ levhası asılacaktır. Tüplerin depolandığı alan, tüpün cinsini gösteren uyan işaretleri ile belirlenecektir. Tüplerin depolandığı ve kullanıldığı alanlara yangın söndürücüler yerleştirileceklerdir. Tüpler zincir veya halatla kaldırılmayacak, bunları kaldırmak için özel yapılmış aparatlar kullanılacaktır. Kullanma süresi geçmiş tüpler kullanılmayacaktır. Tüplerin test edilme süresi 5 yıldır. Tüp taşırken forklift kullanılmayacaktır. Eğer tüpün valfi elle ya da özel anahtar ile açılıyorsa, o tüp kullanılmayacaktır. İş bittiğinde tüp taşırken veya tüp boşaltıldığında tüpün vanası kapatılacaktır.
- Bütün oksijen ve asetilen saatlerinin üzerinde "YAĞLI ELLE DOKUNULMAZ" işareti ya da uyarı levhası bulunacaktır. Regülatörleri bağlarken uygun adaptör kullanılacak ve bunlar zorlanmayacaktır.
- Bağlanamayan adaptörler kullanılmayacaktır. Regülatör ve hortumları tek bir gaz çeşidi için kullanılacak. Birbirinin yerine kesinlikle kullanılmayacaktır. Basınçlı gaz tüpleri her zaman dik konumda ve devrilmelere karşı zincirle sabitlenerek bulundurulacaktır. Tüpler bir yerden başka bir yere tüp taşıma paletleri ile zincirle bağlı olarak taşınacaktır. Gaz tüpleri kesinlikle düşürülmeyecek ve yan yatırılmış durumda bulundurulmayacak ve kullanılmayacaktır.

Düşmelere Karşı Önlemler

- Düşmelerin önlenmesi için her türlü çalışma zemini temiz ve engelsiz olarak bulundurulacaktır. Çalışma zeminlerinde geçişi engelleyen malzeme ve malzeme artığı bulundurulmayacaktır. Yağlı maddelerin zemin üzerine dökülerek zemini kaygan hale getirmesine müsaade edilmeyecektir. Aşağısında 2 metreden daha fazla bir boşluk bulunan, kayma ve düşme tehlikesi olan yerlerde çalışanlar, çatı malzemesi döşeyen veya sökenler, oluk ve her türlü dış boya işleri yapanlar, asma iskele ve seyyar iskele üzerinde çalışanlar, vinçlerin kovalarını bina katlarına alanlar ile lağım, galeri ve benzeri derinliklerde çalışanlar, vinç bakım-onarım-kontrol işini yapanlar ve tüm yüksekte çalışanlar mutlaka EMNİYET KEMERİ kullanacaklar ve kemerlerinin kancalarını tercihen bel hizasının yukarısında sağlam bir yere takacaklardır. Çalışanların emniyet kemerinin kancalarını takacakları yerler uygun ve sağlam bir şekilde yapılacaktır. Çatının veya binanın yatay kirişlerinde yapılan çalışmalarda, belli sağlam dikmeler arasına yatay can halatları gerilecektir. Çalışanlar emniyet kemerlerinin kancalarını bu halatlara geçirerek ve hat boyunca emniyetli olarak yürüyebileceklerdir.

Kaldırma ve Yükleme İşleri

- Malzemenin kaldırılması, taşınması, istiflenmesi ve depolanmasında genellikle mekanik araçlar kullanılacaktır. Her türlü kaldırma makineleri ve araçları sadece o makine ve araçta yetkili kılınmış ehil operatörler tarafından kullanılacaktır. Bakımcı ve yetkisiz personelin bu araçları kullanmaları kesinlikle yasaktır. Kaldırma makineleri ve araçları her çalışmaya başlamadan önce operatörleri tarafından iyice kontrol edilecektir. Herhangi bir arıza veya aksaklık tespit edilirse makine veya vinç kullanılmayacaktır. Vinç operatörü, tek başına hiçbir kaldırma işlemi yapmayacaktır. Operatör vinci ehil bir işaretçiden alacağı özel işaretlere göre kumanda edecektir. Yetkisiz şahısların vereceği işaretlere uymayacak ve sesli ikaz ile çalışma grubunu uyaracaktır. Ancak operatör kim tarafından

verilirse verilsin her DUR işaretini daima yerine getirecektir. Operatör, vinç kancalarında asıllı yük olduğu sürece vincin başından ayrılmayacaktır.

- Malzemenin kaldırılması ve taşınması sırasında operatör gözünü kancadan ve yükten ayırmayacaktır. Yük belli olan alt ve üst seviyeler arasında kaldırılıp indirilecektir. Operatör yükün kancaya bağlantısının emniyetli olup olmadığını kontrol edecek, bağlantı emniyetsiz ise yükü kaldırmayacak ve yükü bağlayanları ikaz edecektir. Vinç Operatörü çalışanların üzerinden hiçbir şekilde yük geçirmeyecektir. Böyle bir zorunluluk varsa, aşağıda çalışanlar sesli ikaz ile uyarılacak ve tehlikeli bölgeden çekilmeleri sağlanacaktır. İşyerinde çalışanlar ise, vinç hareket sahasından geçerken üst tarafı kontrol edecekler ve taşınmakta olan yüklerin altına girmeyeceklerdir. Yükün sallanmaması ve dengeli bir şekilde kaldırılması için yükün ağırlık merkezi kanca izdüşümünde olacak şekilde yük kancaya bağlanacaktır. Ayrıca sapan boşluğu ortadan kalkıncaya kadar yük "yavaş yavaş" kaldırılacaktır. Vinç operatörü ve kaldırma işine nezaret eden yetkili şahıs vincin her pozisyonundaki kaldırma kapasitesini ve ayrıca kaldırılacak yükün toplam ağırlığını iyi bir şekilde bilecektir. Kaldırma araçları kesinlikle kaldırma kapasiteleri üzerinde kullanılmayacaktır.
- Malzeme taşınan ve kaldırılan vinçlerle kesinlikle insan taşınmayacaktır. Kaldırılmakta olan yüklerin üzerine binilerek veya boştaki kancaya veya halatlara tutunarak insan taşınması yasaktır. İşaretçi vinç operatörü tarafından kolayca görülebilecek bir yerde duracaktır. Eğer operatör ile işaretçi birbirlerini göremiyorlarsa, hem bu işaretçiyi ve hem de operatörü görebilen ikinci bir işaretçi kullanılacak veya haberleşme telsiz ile yapılacaktır. İşaretçi yetkisiz şahısların çalışma sahasına girmemesini ve yüklerin çalışanların üzerinden geçirilmemesini temin etmekle yükümlüdür.
- Her türlü kaldırma aracının kancasında, yükün kancadan kurtulmasını engelleyecek uygun bir emniyet mandalı bulunacaktır. Bu emniyet mandalları bozulmayacaktır. Çelik halat ve zincirler kesinlikle oksijen ve elektrik kaynaklı alev ve arka maruz bırakılmayacaktır. Bez sapanlar, kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren 6 ay sonra kullanılmayacaktır. Mobil vinç ve iş makineleri ile enerji nakil hatları yakınında çalışırken hatlara belli bir mesafeden daha fazla yaklaşılmayacaktır. Bu mesafe, 0-50 kV sınırlarında en az 3 metredir. 50 kV'un üzerindeki her bir kV için 3 metreye 1 cm ilave edilecektir. Mobil vinç ve iş makinelerinde kullanılmaya hazır bir yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır. Genel bir tedbir olarak, rüzgârın hızı 20 m/saniye'nin üzerinde olması halinde, yapılacak çalışmalar emniyetli olmayacağı için kaldırma işlemi yapılmayacaktır. Daha düşük rüzgâr hızlarında bile eğer kaldırılan veya taşınan yük geniş yüzeyli ise, savrulma tehlikesi sebebiyle azami dikkat gösterilecek ve gerekirse kaldırmayacaktır. Mobil vinç ve iş makinelerinde onarım, bakım ve ayar yapılmadan önce, hidrolik sistemlerindeki basınç sıfırlanacak, marş kilitlenecek, kontak anahtar çıkartılacak ve gerekli ikaz levhaları konulacaktır.

Kapalı Alanlarda Çalışmalarda Alınacak İş Sağlığı Ve Güvenliği Tedbirleri

- Kapalı alanlarda (Depolama Tankları, Kimyasal Tanklar, Kazanlar, Kanalizasyon ve İçme Suyu Hatları, Pompa ve Terfi İstasyonları, Yer Altı Depoları, Tünel, Menholler, İçme suyu depoları, arıtma havuzları vb.) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerde kapalı alan olarak kabul edilmektedir. Kapalı alanlarda yapılacak çalışmalar 6331 sayılı iş sağlığı güvenliği kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde belirtilen kapalı alanlarda çalışmalarda iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınarak çalışma yapılması gereklidir.
- Kapalı alanlarda metan, karbonmonoksit, karbondioksit, hidrojen sülfür, amonyak gibi çok tehlikeli, zehirleyici ve patlayıcı gazlar bulunmaktadır bu gazların varlığı gaz dedektörü ile ölçülmeli uygun konsantrasyon sınırlarında değilse çalışma başlatılmamalı uygun konsantrasyon sınırlarına getirmek için ortamdaki zehirli gazların hava emici kompresörlerle ortamdan uzaklaştırılması gerekmektedir.

- Gaz dedektörleri, tam yüz ve oksijen beslemeli gaz maskeleri, kapalı ortamda biriken tehlikeli gazı uzaklaştırmak için hava emici kompresörler, emniyet kemeri, triport, exproof el feneri v.b kapalı alan çalışmalarında kullanması zorunlu olan kişisel koruyucu donanım, malzemeler ve cihazlar temin edilmelidir.
- Kapalı alanlarda su deposu içlerinde, menhollerde, kanalizasyon, foseptik, v.b yapılan çalışmalarda **KAPALI ALAN ÇALIŞMA İZİN FORMU** doldurulmadan çalışma yapılmamalıdır.
- Kapalı alanlarda yapılan çalışmalarda gerekli kişisel koruyucu donanımlar ve yaka tipi dedektörler olmadan çalışmaya başlanılmamalıdır.
- Tehlikeli gaz oluşan veya oluşabilecek yerlerde tehlikeli gazlar ortamdaki hava emici kompresörlerle uzaklaştırılmalı ve gaz ölçüm cihazı ile ortam havası kontrol edilmeli, gaz değerleri normal sınır değerlerine gelmeden çalışma yapılmamalıdır.
- Kapalı alanda zeminde hidrojen sülfür gibi tehlikeli gazlar birikir bu gazlar çalışan aşağı inip çalışmaya başladığında birden ortaya çıkabilir ve zehirlenmeye sebebiyet verebilir. Bu gibi durumlarda tedbirli olmak adına çalışan kişinin yakasında gaz dedektörü ve oksijen beslemeli gaz maskesiyle kapalı alana girmesi sağlanmalıdır.
- Kapalı alana giren kişi zehirlenme ya da tehlikeli bir durumla karşılaşması halinde derhal yukarıya çekilebilmesi için triport ya da caraskala emniyet kemeri ile bağlı olarak kapalı alana girmelidir.
- Kapalı alan çalışmalarında iki kişi gözlemci olarak bulunmalıdır. Kapalı alanda çalışan kişinin zehirlenmesi ve bayılma ihtimalini göz önünde bulundurarak içerdeki kişi ile irtibat halinde olmalı ve kesinlikle çalışma alanından uzaklaşmamalıdır. Gözlemçilerde kapalı alan çalışmalarında giyilmesi zorunlu olan kişisel koruyucu donanımları giymelidir.
- Kapalı alanda çalışma yapacak kişi mutlaka emniyet kemeri ile caraskal veya triporta bağlı olarak çalışma alanına girmesi sağlanmalıdır. Ayrıca bu gözlemcilerden biri ilkyardım eğitimi almış kişilerden seçilmesi tedbir açısından önemlidir.

Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri

- Kazı işine başlanmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulur:
- Kazının bitişik yapıları etkileyip etkilemeyeceği araştırılır ve etkileme ihtimali mevcut ise kazı başlamadan önce gerekli tedbirler alınır.
- b) Yer altı kabloları, gaz boruları, su, kanalizasyon ve diğer dağıtım sistemlerinin yerleri belirlenir ve bunlardan kaynaklanabilecek tehlikeleri asgariye indirmek için gerekli tedbirler alınır.
- c) Meskûn mahallerde, yapı alanının çevresi yeterli yükseklik ve sağlamlıkta uygun malzemeden yapılmış perde ile çevrilerek ikaz ve uyarı için gerekli düzenlemeler yapılır, bunlar yapının bitimine kadar bu şekilde korunur.
- ç) Meskûn mahallerin dışında yapılan kazıların kenarlarına uyarı şeritleri çekilerek ikaz levhaları asılır.
- Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri ile tünel ve kanal çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:
- a) Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde yapılır.
- b) Çalışma alanına giriş ve çıkış için güvenli yollar sağlanır.
- c) Kazılarda zemin yapısı, iklim koşulları, kazı alanı yakınlarında meydana gelebilecek sarsıntılar, çevredeki su kaynakları ve fazla yük kuvvetleri göz önüne alınarak uygun şev açıları belirlenir ve/veya statik hesabı yapılmış uygun destek ve setler kullanılır. Kazı yüzeyleri, şevlerin eğimi ve yüksekliği zeminin yapısına, sağlamlığına ve çalışma yöntemlerine uygun seçilir.

- c) Malzeme veya cisim düşmesine, su baskını tehlikesine ve insanların düşmesine karşı uygun tedbirler alınır.
- d) Tehlikeli veya zararlı olmayan özellikte solunabilir hava sağlamak için bütün çalışma yerlerinde gerekli tedbirler alınır.
- e) Yangın, parlama, patlama, su baskını veya göçük gibi durumlarda çalışanların güvenli bir yere ulaşmaları sağlanır.
- Kazı (yan) yüzlerinde aşağıda belirtilen durumlarda genel kontrol yapılır, kontrol sonucunda çalışma ortamının güvenli olduğu belirtilmeden çalışmaya başlanılmaz;
- a) Her vardiyadan önce,
- b) Patlatma yapılıyorsa her patlatmadan sonra,
- c) Beklenmedik parça düşmelerinden sonra,
- ç) Desteklerdeki önemli bir zarardan sonra,
- d) Şiddetli yağış, don ve kardan sonra.
- Çalışma sırasında ortaya çıkan tozların çalışanların sağlığına zarar vermemesi için gerekli tedbirler alınır. Çalışma alanında zararlı kimyasalların, zehirli ve boğucu gazların ya da serbest silis tozları gibi tehlikeli maddelerin bulunduğu anlaşıldığında, çalışanlar derhal oradan uzaklaştırılarak gerekli tedbirler alınır ve güvenli çalışma ortamı sağlanmadan tekrar çalışmaya başlanmaz.
- **Açıkta yapılan 150 santimetreden daha derin kazı işlerinde ve her derinlikte yapılan temel ve kanal kazılarında yan yüzeylerin altlarının şerit gibi kazılarak yukarıdan çökertilmesi şeklinde çalışma yapılması engellenir. Ayrıca kanallarda yan duvarların göçmemesi için gerekli tedbirler alınır.**
- Meskûn mahallerde kazı üzerinden geçişlerin sağlanması için ahşap veya metalden yapılmış asgari 80 santimetre eninde ve her iki tarafı korkuluklu geçitler kullanılır
- Kazı alanından çıkartılan hafriyat ile kazı kenarı arasında yeterli mesafe bulundurulur ve hafriyatın kazı alanına akma riski bulunuyorsa uygun bariyerler kullanılır. Kazı mahallinde bulunan hareketli araçlar ve kazı stabilitesini etkileyebilecek diğer araçlar ile kazı kenarı arasında gerekli güvenlik mesafesi bırakılır.
- **Kazı işlerinde yağış sırasında çalışma yapılmaz.**
- Kazı işlerinde çalışanların çalışma alanına ulaşmaları için uygun ve güvenli yöntemler kullanılır, destek ve setlerin iniş ve çıkış için kullanılması engellenir.
- Makinelerle yapılan kazı işlerinde, bu makinelerin hareket alanına çalışanların girmelerine izin verilmez.
- Yeraltı çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:
- a) Havalandırma sisteminin arızalanması durumunda, yer altı çalışmaları durdurulur ve bütün çalışanlar tahliye edilir, uygun havalandırma sağlanıncaya kadar kimsenin içeri girmesine izin verilmez.
- b) Uygun bir haberleşme sistemi oluşturulur, buralardaki kaçış yolları görülebilir bir şekilde işaretlenir.
- c) Tüneller ve galerilerde göçük tehlikesine karşı uygun tedbirler alınır.
- Çeşitli gazların hava ile patlayıcı bir karışım meydana getirebileceği yeraltı işlerinde, yangın ve patlama riskinin bulunabileceği yerlerde, açık alevli lamba veya cihazlar kullanılmaz, sigara içilmez ve ilgili mevzuata uygun malzeme ve ekipmanlar kullanılır.
- Patlayıcı kullanılarak çalışılan kazı, tünel ve galeri gibi yer altı kazı işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:
- a) Patlayıcı maddeler üretici tarafından belirtilen koşullarda saklanır ve depolanır.
- b) Yapılan işin niteliğine uygun patlayıcı maddeler ve kapsüller kullanılır ve patlayıcı maddeleri yeterlik belgesine sahip çalışanlardan başkasının almasına ve ateşlemesine izin verilmez.
- c) Patlayıcı maddelerin ve kapsüllerin depolanması, taşınması ve kullanılması, sadece bu konuda yetkili ve uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işler, çalışanlar için risk oluşturmayacak şekilde organize edilir ve yürütülür.
- ç) Patlayıcı maddeler özel sandıklar içinde taşınır ve bu sandıkların içine başka bir madde konulamaz. Kapsüllerle diğer patlayıcı maddeler, aynı kap içinde bir arada bulundurulamaz ve taşınamaz.

Yıkım İşleri

- Yıkım işleri ancak sorumlu ve yetkili teknik bir elemanın denetimi altında yapılacaktır. Yıkımdan önce yapının içindeki ve etrafındaki doğalgaz, su ve elektrik bağlantıları kesilecektir. Yıkım sırasında su ve elektriğin kullanılması gerektiğinde, bunlar yapı dışında özel koruyucular içine alınacaktır. Yıkım sırasında çıkan taş, tuğla, demir ve moloz gibi artıklar kat döşemelerine yığılmayacaktır. Yıkılan kısmın malzeme ve molozları kattan kata veya yere güvenlik tedbirleri alındıktan sonra atılacaktır. Yıkım sırasında çıkan kiremit, tuğla veya benzeri malzemenin yere indirilmesinde kullanılan oluklarda çalışma sırasında bırakılan malzeme, oluktan alınmadıkça buralara başka malzeme bırakılmayacaktır. Kaldırma makineleri ve araçları her çalışmaya başlamadan öncedöşemeye oturduğu kısımda veya herhangi bir yüksekliğinde şerit gibi oyuk açmak ve sonra duvarı üstten iple çekmek ve itirmek suretiyle yıkım yapılması yasaktır. Yıkılacak kısımlar, yıkılmadan önce ve yıkım sırasında bol su ile ısıtılacak ve toz kalkmaması için gerekli tedbirler alınacaktır. Yıkılacak kısmın etrafında, en az yapı yüksekliğinin iki katına eşit güvenlik alanı bırakılacak ve bu alan korkulukla çevrilecektir. Boş alan bulunmaması gibi nedenlerle bu hususun yerine getirilmesi olanağı yoksa yıkım sırasında fırlayacak parçaların etrafa zarar vermesini önlemek için, yapı etrafı gerekli yükseklik ve dayanıklılıkta bir perde ile çevrilecektir.
- Elle yıkılacak duvarlar için kurulacak iç kısım iskeleleri tabandan en çok 4 metre yükseklikte yapılacaktır. Binadaki merdivenler ve bunların dayanakları en son yıkılacaktır. Camlı kapı, pencere ve ayna kırıldığında tehlikeli olabilecek kısımlar yıkıma başlamadan evvel sökülüp uygun yerlere taşınacaktır.

Çevre şartları:

- Yüklenici, şarname konusu işin ifası esnasında oluşacak tüm atıkları, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkartılan ilgili yönetmelikler doğrultusunda geri dönüşümünü sağlamak, geri dönüştürülemeyecek atıkların ise uygun şekilde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca lisanslandırılmış tesislerde bertarafını gerçekleştirmekle sorumludur. Bu kapsamda yapılacak harcamalar yükleniciye aittir.
- Yüklenici, ihale konusu işin gerçekleştirilmesi esnasında çevrenin ve doğal kaynakların korunmasına azami dikkat edilecek ve gürültü, koku v.b nedenlerle çalışma alanında bulunan insanların rahatsızlık yaşamaması için gerekli önlemleri alacaktır.

17. DEĞİŞİKLİK YETKİSİ

İşveren yapılacak iş ve hizmetler için işbu Şartname'de belirlenmeyen tedbirlerin de alınmasını isteyebilir. Bunun yanında bazı işleri izne bağlama hak ve yetkisi de saklıdır. Dokümanlar, ilgili Daire Başkanlığı tarafından uygunluğu kontrol edilir.

18. ONAY

Yukarıda belirtilen hususların dışında kalan çalışmalarda yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği kanun, yönetmelik ve tebliğlerine uygun şekilde hareket edilecektir.

..... sayfadan ibaret olan bu şartnameyi aynen kabul ettiğimizi ve bu proje ile ilgili çalışacak her bir alt yüklenicinin de bu şartnamede belirtilen hususlara uymasını sağlayacağımızı teyit ederiz.

Sözleşme Tarihi:

Firma Unvanı:

Adresi:

Yetkilinin Adı:

İşveren Kaşe - İmza

Yüklenici Kaşe -İmza